

Отримано: 20 лютого 2024 р.

Прорецензовано: 11 березня 2024 р.

Прийнято до друку: 15 березня 2024 р.

e-mail: a_zvjagina@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9778-6833>

DOI: 10.25264/2519-2558-2024-21(89)-111-114

Звягіна Г. О., Соляненко О. Л. Стилiстичнi особливостi романiв «Жертва забутого майстра» Є. Кононенко та «Втеча майстра Пінзеля» В. Єшкілева. *Науковi записки Нацiонального унiверситету «Острозька академiя»: серiя «Фiлологiя»*. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. Вип. 21(89). С. 111–114.

УДК: 811.161.2'38:821.161.231.09

Звягіна Ганна Олександрівна,

кандидат філологічних наук,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Соляненко Олена Леонідівна,

кандидат біологічних наук, доцент,

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНІВ «ЖЕРТВА ЗАБУТОГО МАЙСТРА» Є. КОНОНЕНКО ТА «ВТЕЧА МАЙСТРА ПІНЗЕЛЯ» В. ЄШКІЛЄВА

Стаття присвячена розгляду стилістичних особливостей романів В. Єшкілева та Є. Кононенко, написаних на замовлення видавництва для популяризації творчості відомого західноукраїнського скульптора Йогана-Георга Пінзеля. Особливість індивідуального стилю кожного письменника зумовила створення різних за жанром (біографічний роман з елементами містики та історико-містичний детектив), сюжетом та часовим простором, проте однаково цікавих творів. Відповідно до тематики творів, різноманітними, але такими, що розкривають подальший зміст романів, є епіграфи. Завдяки нечисленным архівним знахідкам періоджерел життя і творчості скульптора, виникає безліч гіпотез про місце його навчання, проживання та попередній досвід. Досліджені різні групи порівнянь (групи зовнішність, вдача, поведінка, сприйняття органами чуття, заперечні у Єшкілева) та вставні конструкції (вираження впевненості, невпевненості, послідовності думок, вказівка на джерело повідомлення у Кононенко). Визначено вживання вставлених конструкцій (структурно словосполучення, речення та абзац) та полісиндетона (заперечні, роздільні та уточнювальні) як особливостей обох авторів. Різного типу еліпси, такі як оказіональні та дієслівні як особливість розмовного синтаксису визначені у В. Єшкілева. Як експресивне явище усної мови, а також ознака постмодерного письма парцеляція вживається з метою інтонаційного виділення, актуалізації обставин, передачі психоемоційного стану, конкретизації базової частини, ритмізації прози. Така стилістична фігура, що виникає в результаті повтору споріднених слів, як тавтологія є виключно особливістю роману «Втеча майстра Пінзеля».

Ключові слова: порівняння, вставні, вставлені конструкції, полісиндетон, еліпсис, парцеляція, тавтологія.

Hanna Zviahina,

candidate of philological sciences,

Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University,

Olena Solyanenko,

candidate of biological sciences, Associate Professor,

Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University

STYLISTIC FEATURES OF THE NOVELS “THE VICTIM OF THE FORGOTTEN MASTER” BY YE. KONONENKO AND “THE ESCAPE OF THE MASTER PINSEL” BY V. ESHKILIEV

The article examines the stylistic features of the novels by V. Yeshkilev and Y. Kononenko, written by order of the publishing house to promote the work of the famous Western Ukrainian sculptor Johann-Georg Pinsel. The peculiarity of the individual style of each writer led to the creation of works of different genres. Such as a biographical novel with elements of mysticism and a historical mystery detective story. The works are different in terms of plot and time, but equally interesting. The epigraphs are varied according to the subject matter of the works. The epigraphs are varied, but they reveal the further content of the novels. There are few archival finds of primary sources of the sculptor's life and work. There are many hypotheses about his place of study, residence and previous experience. Different groups of comparisons (groups of appearance, character, behaviour, perception by the senses, negated in Yeshkilev's novel) are studied. Insertion constructions (expressions of confidence, uncertainty, sequence of thoughts, indication of the source of the message are described in Kononenko). The specifics of the use of inserted constructions (structurally, these are phrases, sentences and paragraphs) are determined. The peculiarity of both authors is polysyndeton (negative, separating and clarifying types). Various types of ellipses, such as occasional and verbal, are identified by V. Yeshkilev as a feature of colloquial syntax. As an expressive phenomenon of spoken language, as well as a feature of postmodern writing, parcellation is used for the purpose of intonational emphasis. Parcellation helps to actualise the circumstances, convey the psycho-emotional state, specify the basic part, and rhythmise the prose. Tautology, a stylistic figure that arises from the repetition of related words, is a unique feature of the novel *The Escape of Master Pinsel*.

Key words: comparison, insertion, inserted constructions, polysyndeton, ellipsis, parcellation, tautology.

Творчості Йогана-Георга Пінзеля, видатного галицького скульптора середини XVIII століття присвячено декілька художніх творів. Серед них романи Євгенії Кононенко “Жертва забутого майстра” та Володимира Єшкілева “Втеча майстра Пінзеля”, що вийшли у видавництві Грані-Т у 2007 році.

І якщо за жанром твір В. Єшкілева - це біографічний роман з елементами містики, то Є. Кононенко розкрила образ скульптора в історико-містичному детективі. Відповідно до тематики творів, епіграфи до них також різні і розкривають подальший зміст романів. Кононенко, підхопивши прізвище Пінзеля “український Мікеланджело”, одним з епіграфів залишає цитату Ліни Костенко з вірша “Чекаю дня, коли собі скажу...”, тематика якого – аналіз творчості митця та його майстерності, необхідності усвідомлення постійної внутрішньої самокритики для досконалості. А от Єшкілев доволі іронічно присвячує роман “... усім тим, хто не заважав, а також Каморі та братам-тамплієрам...”, що дає натяк на таємні товариства, які неодмінно будуть відображені у романі.

На містичну складову роману Кононенко натякає слово “жертва” у назві, яке асоціюється з обрядами та жертвопринесенням. Ця інтрига тримається авторкою до завершення книги і не розкривається, хоча зміст основної сюжетної лінії і пояснюється просто, проте у читача залишаються деякі питання.

При написанні твору сама авторка детективу користувалась двома джерелами відомостей про автора - працею українського мистецтвознавця Б. Возницького та художнім альбомом робіт скульптора, а також особистими враженнями від поїздки до містечок Городенки й Бучача. Тематика настільки вразила авторку, що роман написався лише за три місяці (Хоменко, 2012). Володимир Єшкілев пише, що познайомився з творами Пінзеля ще в 1990 році, і перш за все у творі його цікавив контекст XVIII століття, його колористика, дух. Навколо цього власне і будується сюжет (Єшкілев, 2016).

Творчість відомого скульптора досліджена мистецтвознавцями Б. Возницьким, Т. Возняком (Возняк, 2007), Д. Кривавичем, В. Стецько та ін. Твір Євгенії Кононенко став предметом розгляду І. Назаренко, О. Запорожець (жанрова специфіка); Т. Бахтіярова (інтрига); І. Менсітов (темпоральність); Г. Гулій, В. Хоменко. Деякі дослідження присвячені образу або скульптурам Пінзеля (на прикладі зазначеного твору).

В. Єшкілев знайняк ідеолог “станіславського феномену”, автор творів різного жанру, кінодраматург та сценарист. Письменник, чия творчість стає предметом постійного обговорення та дослідження. Серед тих, чий імена можемо навести як приклад, А. Бойченко, О. Бровко, О. Галич, О. Гольник, Н. Горбач, С. Грабар, Г. Матвієнко, С. Олійник, О. Романенко, В. Руссова (Руссова, 2013), Б. Стрільчик, І. Шаталова та багато інших.

Проте, спеціального дослідження, присвяченого роману «Втеча майстра Пінзеля», ще не опубліковано. Також немає порівняльної характеристики стилістичних особливостей обох творів загалом, тож наше дослідження має *на меті* визначити специфіку стилю кожного автора, а також порівняти відображення Майстра у таких схожих і не схожих одночасно романах.

Можемо констатувати, що пошук відповіді на «загадку Пінзеля» полягає у дослідженні життя і творчості скульптора завдяки архівним знахідкам першоджерел його біографії. На слухне зауваження В. Єшкілева, «ми не знаємо точно дати його народження і дати його смерті. Приблизно це серпень-вересень 1761 року. Ми практично не знаємо нічого про його приватне життя, про мотиви, які його змусили жити на кордоні тодішнього цивілізованого світу» (Єшкілев, 2016). І про його приватне життя з архівних джерел дізнаємося лише про другий шлюб його вдови. Також нічого не відомо про життя митця до приїзду до Бучача вже досвідченим спеціалістом, що викликало безліч гіпотез про місце його навчання, проживання та досвід.

У чому ж полягає різниця у баченні Пінзеля обох авторів? Відповідь на це питання можна знайти в інтерв'ю, опублікованих у періодичних онлайн-виданнях. Є. Кононенко стверджує, що уявляє собі митця як “людину, яка вставала вранці, щось їла, ставала до праці...”. На вигляд він був “високий, худорлявий, навіть тендітний, гарний юнак, який виглядав молодше свого віку і абсолютно не переймався своєю чоловічою вродою”. Його трагедія полягала у тому, що оточуючі його “цінували, але не розуміли. Він виражав себе у своїх виробках, але цього замало навіть для великого митця”. Його найближча людина, дружина “почувала себе самотньою поряд із ним” (Хоменко, 2012). Як жінку та представницю феміністичної літератури письменницю хвилюють проблеми людських стосунків, кохання і взаєморозуміння.

В. Єшкілев найбільше переймається загадкою, чому “митець такого рівня, який абсолютно міг би нормально існувати десь в Мілані, чи на крайній випадок, скажімо, у Празі чи Кракові їде в цей дикий край”, яким є Бучач у XVIII столітті (Єшкілев, 2016). Як добрий знавець історії та людина, що захоплюється містиком та таємними вченнями, автор найбільше приділяє увагу таємницям героя та його оточення, нав'язаними відображуваною епохою.

Серед стилістичних особливостей твору В. Єшкілева частотними є *порівняння*, троп, у якому один предмет або об'єкт зіставляється з іншим для виявлення спільних або відмінних ознак (Попович, 2017: 117). Для автора характерні як прості сполучникові порівняння, так і широко вживані у постмодерній прозі складні речення з різними видами зв'язку, порівняльні комплекси. Можна виділити декілька основних груп: *зовнішність*, “Виглядав кавалер Фіаделлі вельми велично: сивий, високий і прямий, як меч...” (Єшкілев, 2007: 6); *вдача*: “Вона гаряча, немов нова пічка в пекарні Лусого Джеромо” (Єшкілев, 2007: 2); *людська поведінка*: “Наша новітня Сапфо розлючена, немов левиця!” (Єшкілев, 2007: 12).

Виділяємо у розглянутому творі групу порівнянь пов'язаних зі сприйняттям органами чуття – *слухом та зором*: “Різали б мрамур, білий, як молоко, заробляли б купу золотих талерів” (Єшкілев, 2007: 4); “Солодкуватий, немов турецькі пахощі...” (Єшкілев, 2007: 16). Способи вираження порівнянь також різноманітні, серед них *заперечні*: “А дерево – не мрамур” (Єшкілев, 2007: 4) та виражені орудним відмінком: “Зуби в старого повипадали. Всі, окрім двох, що стирчали з-під зарослої губи загрозливими жовтими стрижнями” (Єшкілев, 2007: 4).

Особливості індивідуально-авторського стилю обох авторів виражаються зокрема і в тому, що для твору Є. Кононенко порівняння практично не характерні, проте вживання вставних слів для підкреслення певної модальності пронизує практично увесь текст. Натомість у першого автора цього виду ускладнення речення не спостерігається.

За значенням, яке вносять подібні конструкції в текст, розподіляємо їх на такі групи (Дудик, 2005: 111): вираження *впевненості* (введення до тексту за допомогою слів *певне, звісно, щоправда, звичайно*): “Так сталося, що української Біблії на полиці не було, *певне*, син переглядав і не поклав на місце...” (Кононенко, 2007: 31); *невпевненість* (*можливо, мабуть, здається, сподіваюсь*): “І, *можливо*, тоді видіння, які періодично тривожать мене, здобудуть більшу ясність...” (Кононенко, 2007: 13). В оповіді значно переважає модальність непевності, оскільки часто йдеться про особисту розповідь жінки, яка непевнена у правильності інтерпретації своїх спогадів та значно містифікує їх.

Наступними за кількістю у творі є такі вставні слова, що мають модальність послідовності думок (*по-перше, по-друге, отож, отже, до речі, дивіться, наприклад, зрештою, виявилось, принаймні, власне, навпаки*): “Щодо вдячності, то, *по-перше*, він мені пристойно заплатив. *По-друге*, я сама хотіла знайти загадковий предмет “у чреві жертви”...” (Кононенко, 2007: 120). Старанність головної героїні, Лесі, у передачі спогадів із усіма подробицями для психолога призводить до такого частотної вживання подібної модальності.

Підтвердженням правдивості оповіді слугують вставні слова із модальністю *вказівки на джерело повідомлення* (як мені здавалось, як на мене, як то кажуть, пам'ятаю, думаю): “Але тоді ніхто мене нікуди не порекомендував, всі й самі, як то кажуть, висіли у повітрі” (Кононенко, 2007: 14). Останні два різновиди вставних слів є нечастотними, це спосіб оформлення думок (*мовляв*) та оцінка фактів з погляду їх звичайності (*буває*).

Вставні слова у творі Кононенко вживають як в оповіді, так і в діалогах та прямій мові, окрім того входять до складу вставлених конструкцій: “Я знаю, що багато киян закохані у Львів, кожна поїздка туди для них - свято (*щоправда, жоден із них ні за що не перебрався б до Львова зі столиці на постійне проживання*)” (Кононенко, 2007: 53).

Вставлені конструкції, що традиційно вживаються для роз'яснення та уточнення, а, отже, містять додаткову інформацію, що, на думку автора або героя оповіді потрібна для пояснення інформації і часто імітує діалог з читачем, характерні для обох досліджуваних творів (Дудик, 2005: 112). Проте кількісно значно переважають у творі Євгенії Кононенко і сама героїня пояснює причину: “... *будь-яка деталь може допомогти з'ясувати початки мого душевного дискомфорту*” (Кононенко, 2007: 33). І якщо у Єшкілева спосіб введення таких структур виражений лише *дужками*, то у Кононенко це також *тире*, яке слугує для емоційнішого виділення таких фраз.

Звернувши увагу на структуру таких конструкцій, доходимо до висновку, що у В. Єшкілева переважають словосполучення та неповні речення, а в Є. Кононенко обсяг структури становить від абзацу-розповіді до повного речення: “Я погано спала вночі (*ми тоді ще спали окремо*)...” (Кононенко, 2007: 53) та *словосполучення*.

Розчленування розповіді з метою посилення впливу на читача за допомогою повтору однакових сполучників (Мацько, 2006: 149), тобто *полісиндетон* - фігура дуже характерна для обох зазначених авторів. При цьому у Єшкілева часто повторюваними сполучниками є *заперечні ані...ані*: “Отець Мартинович вважав, що подібного до нього майстра не було *ані* в землях короля Августа, *ані* в Росії, *ані* на Сході” (Єшкілев, 2007: 8).

У Кононенко окрім *заперечних (ні...ні)*, знаходимо такою *роздільні (чи то...чи то)*, а також *уточнювальні (що... що)*: “А втім, мій замовник відрекомендувався *чи то* мистецтвознавцем, *чи то* письменником, *чи то* кінематографістом” (Кононенко, 2007: 24). Внутрішні монологи Лесі з твору “Жертва забутого майстра” побудовані у формі *риторичних запитань* і *відповідей-роздумів* на них часто у формі наступного питання.

На протигагу йому твір “Втеча майстра Пінзеля” побудований на діалогах дійових осіб, а значить, має усі особливості розмовного синтаксису, серед яких неповні, обірвані, питальні і окличні речення, паузи та повтори. Спонтанність мовлення у діалогах дійових осіб названого твору призводить до парцеляції, а економія мовних засобів до використання еліпсисів (Дудик, 2005: 259).

Оказіональні еліпсиси, що залежать від контексту, традиційно посідають у діалогах провідну роль. Найпоширенішими еліптичним словоформами у творі є *дієслівні*: “- А після того Ви не помічали, що за Вами стежать? - До останнього часу - ні. - До останнього часу? - Саме останнім часом, панове, я маю погані передчуття. - Тільки передчуття? - Так” (Єшкілев, 2007: 11). Короткі *ствердні* або *заперечні відповіді*, переважно як завершення діалогу, присутні також у творі досить часто.

Проте, оскільки твір побудований на діалогах, то часто вони містять дуже *розлогі відповіді-міркування* або нову інформацію. Будування твору на діалогах має на меті читача до описуваних подій, зробити їх учасником. Проте для постмодерної творчості характерні довгі синтаксичні конструкції, тож великі за обсягом діалоги повністю відображають цю тенденцію.

Парцеляція - прийом стилістичного синтаксису, що полягає в розчленуванні цілісної змістово-синтаксичної структури на інтонаційно й пунктуаційно ізольовані комунікативні частини, де акцент зосереджується саме на парцеляті (Дудик, 2005: 264). Як експресивне явище усної мови, що вживається з метою імітації невимушеності, парцеляція використовується як у діалогах, так і у внутрішньому монолозі, тож добре представлена в обох творах: “І, звичайно ж, у такі нестандартні дороги надійніше вирушати з провідником. Або з Провідницею” (Кононенко, 2007: 16). Тут розширення й уточнення парцелятив допоміжною інформацією відбувається з метою їх інтонаційного виділення (Дудик, 2005: 265).

З метою актуалізації обставин або окремих їх деталей, парцеляція вживається в обох авторів, проте у Кононенко цей прийом ширший і вживається для передачі емоційно-психічного стану персонажа: “Пам'ятаю, як мене мало не знудило в милій київській церкві, де хор безбожно фальшивив. Так само лякають і обурюють нездарні дешеві ікони” (Кононенко, 2007: 29). У внутрішніх монологів твору Кононенко присутні парцеляти, які складаються з різного типу речень і сприймаються як одна цілісна надфразна синтаксична єдність.

Відзначаємо в обох романах парцельовані конструкції, що вживаються для конкретизації змісту базової частини вислову. Частотним прийомом для постмодерної прози, що підтверджується використанням в обох авторів ритмізації прози, є створення в читачів ефекту присутності, безпосередності відчуттів, на які зорієнтоване зображення, у застосуванні подібних конструкцій: “Ось я пропоную Мітелеві піднятися на Високий замок, місце, де неодмінно мають відмітитися усі туристи. Але він зупиняє мене біля Арсеналу й каже, то далі ми не підемо. Бо ж саме тут кордон Львівського середмістя XVIII століття” (Кононенко, 2007: 54).

Тавтологія як стилістична фігура, яка утворюється в результаті повтору тих самих споріднених слів для підкреслення важливості змісту (Мацько, 2006: 164), вживається переважно у Володимира Єшкілева і є стилістичною особливістю роману “Втеча майстра Пінзеля”: “Навряд чи, - розсміявся Бомбара і випив півкухля, - вони полюють на свою *здобич*. На якусь свою товстенську дурню *здобич*. І ми скоро дізнаємося, Джіованотто, що це за *здобич*” (Єшкілев, 2007: 23).

Отже, на західноукраїнських землях у XVIII столітті створилися сприятливі умови для розвитку сакральної пластики, яка набула нових естетичних ознак і наголосів. І. Г. Пінзеля створив новий зразок скульптури, що “ввійшла в європейський контекст як українська експресивна пізньобарокова пластика другої половини XVIII століття” (Кицак, 2010: 73).

Загадка біографії та творчості Майстра, а також бажання відкрити його світові зумовили написання двох різних, але цікавих романів: “Втеча майстра Пінзеля” та “Жертва забутого майстра”. Є. Кононенко та В. Єшкілев, отримавши замовлення від видавництва, пішли різними шляхами, створюючи портрет скульптора кожен у властивій йому манері, проте не менш успішно. Там, де авторка акцентує увагу на містиці подій та почуттях, автор-чоловік звертається до історії та біографії митця, дає можливість зустрітися з ним на сторінках твору. Декілька разів у своєму романі Євгенія Кононенко пояснює, чому її головну героїню так захопив саме Пінзель: “Помирають усі. Але не всі лишають по собі бажання розгадати таємницю їхнього життя” (Кононенко, 2007: 49).

Особливістю обох романів є стилістичні особливості, притаманні постмодерній прозі, серед яких порівняння, розгалужена система яких пронизує твір В. Єшкілева. На протигагу йому в Є. Кононенко вжито різні за значенням групи вставних конструкцій. Так само, вставлені конструкції набагато чисельніші за видами та способом введення до тексту. Ширшим за

вживанням є у авторки і полісиндетон. Форма побудови її твору обґрунтовує використання риторичних запитань. У “Втечі майстра Пінзеля” часто зустрічаємо еліпси як явище розмовного синтаксису, притаманне творам з переважанням діалогів. Явищем подібного порядку є й тавтологія. Проте парцеляція як особливість постмодерного стилю використовується досить широко обома авторами.

На нашу думку, обидва твори мають ще велике поле для досліджень як з метою порівняння, так і кожен окремо, тож різного характеру роботи можуть бути присвячені їм у майбутньому.

Література:

1. Возняк Т. Життєпис та інтелектуальна біографія Майстра Пінзеля. Іоанн Георг Пінзель. Скульптура. Перетворення : альбом. К. : Грані-Т, 2007. С. 7–14.
2. Дудик П. Стилістика української мови: Навчальний посібник. К.: Видавничий центр “Академія”, 2005. 368 с. (Альма-матер). С. 111, 259, 264.
3. Єшкілієв В. Втеча майстра Пінзеля. Київ : Грані-Т, 2007. 192 с.
4. Єшкілієв В. Письменник Володимир Єшкілієв про таємницю скульптора Пінзеля. URL: <https://te.20minut.ua/Kult-podii/pismennik-volodimir-eshkilev-pro-taemmitsyu-skulptora-pinzelya-10528996.html>. (дата звернення: 23.02.2024).
5. Кицак Л. Містичне у жанровій структурі детективу (роман Є. Кононенко “Жертва забутого майстра”). *Питання літератури*. 2010. Вип. 82. С. 72-79.
6. Кононенко Є. Жертва забутого майстра. Київ : Грані-Т, 2007. 180 с.
7. Мацько Л., Мацько О. Риторика: Навч. посіб. 2-ге вид., стер. К.: Вища шк., 2006. С.149, 164, 165.
8. Руссова В. Сакральні виміри образу І.-Г. Пінзеля (до проблеми акцентації творчості скульптора в українській літературі) . *Наукові праці. Сер. : Філологія. Літературознавство*. 2013. Т. 224, Вип. 212. С. 75-77.
9. Стилістика української мови: навчально-методичний посібник. упорядники: А. Попович, Л. Марчук; за ред. А. Попович. Кам’янець-Подільський : Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. С.117, 142.
10. Хоменко В. “Жертва забутого майстра”, Євгенія Кононенко. URL: https://gazeta.ua/ru/articles/events-journal/_zertva-zabutogo-majstra-evgeniya-kononenko/472258. (дата звернення: 26.02.2024).

References:

1. Vozniak, T. (2007) *Zhyttyepys ta intelektual'na biohrafyia Maistra Pinzelya* [The life and intellectual biography of Master Pinsel]. Ioann Heorh Pinzel'. Skul'ptura. Peretvorennia : al'bom. Kyiv : Hrani-T [in Ukrainian].
2. Dudyk, P. (2005) *Stylistyka ukraïns'koyi movy : Navchal'nyy posibnyk* [Stylistics of the Ukrainian language: Textbook]. Kyiv : Vydavnychyy tsentr «Akademiya» [in Ukrainian].
3. Yeshkiliev, V. (2007) *Viecha maystra Pinzelya* [Escape of Master Pinsel]. Kyiv : Hrani-T [in Ukrainian].
4. Yeshkiliev, V. *Pys'mennyk Volodymyr Yeshkilyev pro tayemnytsyu skul'ptora Pinzelya* [Writer Vladimir Yeshkilev on the secret of the sculptor Pinsel]. URL: <https://te.20minut.ua/Kult-podii/pismennik-volodimir-eshkilev-pro-taemmitsyu-skulptora-pinzelya-10528996.html> (data zvernennya: 23.02.2024). [in Ukrainian].
5. Kytsak, L. (2010) *Mistychno u zhanroviy strukturi detektyvu* [Mystical in the genre structure of the detective story] (roman Ye. Kononenko “Zhertva zabutoho maystra”). *Pytannya literatury, Vyp. 82, 72-79*. [in Ukrainian].
6. Kononenko, YE. (2007) *Zhertva zabutoho maystra* [Victim of a forgotten master]. Kyiv : Hrani-T [in Ukrainian].
7. Matsko, L., Matsko, O. (2006) *Rytoryka: Navch. posib. 2-he vyd., ster* [Rhetoric]. K.: Vyscha shk. [in Ukrainian].
8. Russova, V. (2013) *Sakral'ni vymiry obrazu I.-H. Pinzelya* [Sacred dimensions of the image of I.-G. Pinsel] (do problemy aktsentatsiyi tvorchosti skul'ptora v ukraïns'kiy literaturi). *Naukovi pratsi. Ser. : Filolohiya. Literaturoznavstvo.. T. 224, Vyp. 212, 75-77*. [in Ukrainian].
9. *Stylistyka ukraïns'koyi movy* [Stylistics of the Ukrainian language]: navchal'no-metodychnyy posibnyk (2017). Kam'yanets'-Podil's'kyy : Kam'yanets'-Podil's'kyy natsional'nyy universytet imeni Ivana Ohiyenka [in Ukrainian].
10. Khomenko, V. (2012) “*Zhertva zabutoho maystra*”, *Yevheniya Kononenko* [“The Victim of a Forgotten Master”, by Yevheniia Kononenko]. URL: https://gazeta.ua/ru/articles/events-journal/_zertva-zabutogo-majstra-evgeniya-kononenko/472258. [in Ukrainian].